

Asia: VN/27236/2020

Kansallista yritysvastuulakia koskeva arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuntonne yleisesti arviomuistiosta.

Akavan kannattaa yritysvastuusta säätämistä eli asianmukaisen huolellisuuden velvoitetta.

2) Lausuntonne kansalliseen yritysvastuusäntelyyn ryhtymisestä.

Akava pitää ensisijaisena sitä, että Suomi keskittää vaikuttamispanokset siihen, että yritysvastuusta säädellään EU-tasolla. Komission direktiiviehdotuksen antaminen viivästyi ja siksi tärkeä varmistaa, että direktiivin valmistelu etenee. Jos EU-tasolla ei edetä, on tärkeää, että Suomessa valmistellaan sitten kansallinen sääntely, joskin tämä asettaa suomalaiset yritykset kilpailullisesti epäedullisempaan asemaan. Myös sääntelyn tavoitteiden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että sääntelyn piiriin tulee yrityksiä koko EU:n laajuudelta. Akavan näkemyksen mukaan myös mahdollinen kansalliseen sääntelyyn pohjautuva HE tulee valmistella huolella ja siten HE:n antaminen eduskunnalle ensi syksynä tarkoittaisi lainvalmisteluprosessin kannalta nopeutettua - osin jopa ehkä jo epätarkoituksenmukaisen nopeaa - menettelyä.

3) Lausuntonne muistiossa esitetyistä sääntelyvaihtoehdoista (velvoitteen sisältö, soveltamisala ja seuraamusjärjestelmä).

Akavan näkemyksen mukaan selkein tapa säädellä olisi vaihtoehto kaksi eli lainsäädännössä olisi tarkempia velvoitteita tunnistaa ja ehkäistä vaikutuksia. Vaihtoehto saattaa käytännön soveltamisessa olla yrityksillekin hallinnollisesti selkein, kun on lainsäädännöstä kumpuavat toimintamallit.

Sääntelyn vaikuttavuuden kannalta sillä, kuinka suuri joukko yrityksiä noudattaa sitä, on varmasti jonkin verran merkitystä. Kuitenkin merkitystä syntyy tosiasiallisesti myös siitä, minkä tyyppiset yritykset tekevät merkittävää alihankintaa kolmansista maista. Jos sääntelyn soveltaminen rajataan vain suuriin yrityksiin, mutta voidaan luotettavasti arvioida, että sitä kautta saavutetaan valtaosa kolmansiiin maihin sijoittuvista hankintaketjuista, voidaan varmaankin tulla lopputulokseen, että soveltamisjoukko on riittävä. On hankalaa nähdä, että esityksen tavoitteisiin voitaisiin päästä muutoin kuin säätelemällä laajasta ulottuvuudesta.

Akavan näkemyksen mukaan sääntelyn tulisi sisältää hallinnolliset seuraamukset ja vahingonkorvausvelvollisuuden.

4) Lausuntonne arviomuistiossa esitetyistä sääntelyn ihmisoikeus-, ympäristö- ja yritysvaikutuksista.

-

Rekilä Piia
Akava ry - Piia Rekilä